

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

10036 *Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre la revisió anticipada del Pla Hidrològic de la demarcació hidrogràfica IB (52E/17)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 25.3 de la llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 14 de setembre de 2018,

DECLARACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA

L'art. 6 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental estableix els plans o programes que són objecte d'una Avaluació Ambiental Estratègica (AAE) ordinària.

1. Antecedents

El Consell de Ministres va aprovar la Revisió del PHIB corresponent al segon cicle (2015-2021) mitjançant el RD 701/2015, de 17 de juliol; aquesta Revisió va complir amb l'obligació formal de revisar el PHIB corresponent al primer cicle però el seu contingut és insuficient per a donar compliment a la DMA.

A més, l'anàlisi de l'estat de les masses d'aigua dona com a resultat que hi ha un gran número en mal estat quantitatiu (amb més quantitat d'aigua extreta que recarregada) o en mal estat qualitatiu (alts nivells de clorurs, nitrats, etc.) o, inclús, hi ha masses en les quals se donen ambdues circumstàncies.

Per aquest motiu, el Consell de Govern, mitjançant acord de 24 de juliol de 2015, ordenà la revisió del RD 701/2015 amb la finalitat de complir amb les recomanacions europees (Draft Points) sobre la implementació de la DMA a l'Estat Espanyol.

A més, el 25 de setembre de 2017 el President de la CMAIB emet una Resolució mitjançant la qual s'aplicarà la tramitació d'urgència al procediment d'AAE a la Revisió anticipada del PHIB corresponent al segon cicle (2015-2021).

2. Objecte del pla

La Revisió anticipada s'ha centrat amb els següents aspectes:

-Incorporació de l'Anàlisi de la Recuperació dels costos dels serveis d'aigua en la demarcació de les Illes Balears; posant-se de manifest una major recuperació dels costos de sanejament i una carència important en el servei de subministres.

-Revisió de l'anàlisi de pressions de tots tipus de masses d'aigua: costeres, rius/torrents, de transició (zones humides de desembocadura) i subterrànies.

-Revisió de les disponibilitats dels recursos (assignació i reserva), que s'han calculat per a cadascun dels horitzons implicats en el 2º cicle: a 2015 per el càlcul de l'estat quantitatiu i a 2021 per a la seva assignació o reserva. Per tant, la principal diferència entre el PHIB del 2º cicle aprovat l'any 2015 i la present Revisió anticipada és el criteri de càlcul de recursos (potencials i disponibles) i assignacions i reserves disponibles.

-Revisió de l'estat de les masses d'aigua subterrània (estat quantitatiu i qualitatiu -contingut clorurs i nitrats- a 2015) i adaptació de l'estat de les masses subterrànies a la nomenclatura de la DMA.

-Actualització de les demandes d'aigua a 2015, desglossant per usos i per illes.

-Adopció de mesures normatives per a la protecció de les masses d'aigua subterrània per sobreexplotació, intrusió marina, gestió de la demanda, contaminació per nitrats i altres.

-Revisió de la cartografia de les zones humides naturals: amb la Revisió anticipada s'aprova el Catàleg de Zones Humides i es deixa clara la diferència entre zona humida i zona potencial; es protegeixen les zones humides actuals i es fomenta la recuperació de les potencials.

-Aprovació de 9 Reserves fluvials, incorporant aquesta figura prevista en el Pla Hidrològic Nacional i en el Reglament de Planificació Hidrològica: rius, trams de rius, llacs, aqüífers o alguna de les seves parts, que es trobin en bon o molt bon estat ecològic i que són representatius del tipus de massa.

-Adaptació a nova normativa estatal de zones inundables en quan a les activitats permeses.

-Revisió del programa de mesures amb l'eliminació de mesures inviables, tècnica i econòmicament; entre d'elles, cal destacar la previsió de fer un Pla Director de Sanejament per a agilitzar les actuacions necessàries en depuració.

A més, amb la Revisió del PHIB:

-Es crea el Catàleg de Zones Humides de les Illes Balears (veure Annex 5 Normativa), delimitant les zones humides (naturals o artificials) i les zones potencials.

-S'incorporen 9 Reserves Naturals Fluvials (7 a Mallorca, 1 a Menorca i 1 a Eivissa).

-Els Annexes de la Normativa tindran caràcter normatiu.

3. Estudi d'alternatives

Es proposen 3 alternatives:

-Alternativa 0: mantenir la versió vigent del PHIB fins que es realitzi la Revisió Ordinària de 2021.

-Alternativa 1: dur a terme una revisió anticipada per disposar d'un document de planificació millorat durant els tres anys que falten per a que s'aprovi la Revisió del 2021.

-Alternativa 2: donar compliment els requeriments ambientals establerts a instruments normatius específics, sense tenir en compte el marc tècnic ni la situació socioeconòmica actual.

4. Resum del procés d'avaluació

Fase Prèvia de Consultes

Tal com preveu l'art. 19 de la Llei 21/2013, l'òrgan ambiental va redactar el Document d'Abast que va ser tramès a la Direcció General de Recursos Hídrics el 24 de gener de 2018, juntament amb les còpies dels informes rebuts de les administracions afectades.

Simultàniament a la redacció del Document d'Abast, la DGRH va realitzar una consulta pública durant 6 mesos (BOIB núm. 106 de 29 d'agost de 2017), presentant-se 68 aportacions; durant aquest es convocaren les Juntes Insulars d'Aigua de cada illa, el Consell Balear de l'Aigua i la Junta de Govern de l'Administració hidràulica i també es realitzaren 5 reunions participatives.

Fase d'informació pública i de consultes

La present Revisió anticipada del PHIB i l'Estudi Ambiental Estratègic es varen sotmetre al tràmit d'informació pública durant un període de 23 dies, atesa la tramitació d'urgència (BOIB núm 90 de 21 de juliol de 2018) i es presentaren 23 al·legacions. 21 d'aquestes foren contestades a l'annex corresponent de l'estudi ambiental estratègic, les altres dues han arribat el dia d'avui. Aquestes dues darreres es fonamenten en motius que ja han estat contestats a l'annex corresponent de l'estudi ambiental estratègic per la qual cosa es donen per contestades amb els arguments de l'annex.

Entre aquestes al·legacions, i respecte del procediment, figura la de l'Associació d'Empreses i Professionals de Sondejors i Perforacions on es manifesta que en tant qui aprova definitivament el Pla és l'Estat, l'òrgan ambiental competent per a la realització de la corresponent avaluació ambiental estratègica hauria de ser el Ministeri (art. 11.1 de la llei 21/2013).

La Direcció General de Recursos Hídrics va contestar aquesta al·legació referint-se al traspàs a la CAIB de les competències de gestió del DPH, i a que li correspon l'elaboració i proposta del plans hidrològics de conca. Així, li correspon a la CAIB l'aprovació prèvia del pla, abans que l'Estat l'aprovi definitivament. Aquesta aprovació definitiva per part de l'Estat és considerat un acte degut. Per tant, d'acord amb els articles 11.2 de la llei 21/2013 i l'article 9 de la llei 12/2016 la previsió és que l'administració ambiental autonòmica realitzi la tramitació ambiental.

Efectivament, el fet d'ostentar la CAIB competència exclusiva en l'ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics, així com la funció d'elaborar i revisar la planificació hidrològica (traspasada per RD 115/1995), fa pensar que en aplicació de l'art. 11 de la llei 21/2013 ha de ser la CMAIB, i no el Ministeri, la que actuï com a òrgan ambiental a l'avaluació del pla. Atès que l'Estat realitza l'aprovació

definitiva, el literal d'aquest article pot crear el dubte, en tant que per determinar l'òrgan ambiental s'ha de estar a qui adopta o aprova el pla, és a dir, a si l'òrgan substantiu és un òrgan de l'Estat o de la CA. Emperò, no es discuteix que l'òrgan substantiu és la DGRH, malgrat la definició que fa l'article 5 de la Llei 21/2013 ("òrgan de l'Administració pública que té les competències per adoptar o aprovar un pla o programa, (...)). Aquesta circumstància reforça la conclusió que la CMAIB ha de ser l'òrgan ambiental a l'avaluació ambiental del Pla, encara que l'Estat, en tant que l'aprova definitivament, també ho podrà valorar.

Simultàniament, durant el tràmit d'informació pública s'ha consultat a les administracions afectades i s'han rebut les següents respostes:

-DG Energia i Canvi Climàtic (1/8/2018):

"... Insistir en la necessitat de dotar d'instal·lacions d'energies renovables les infraestructures existents i futures de gestió de l'aigua..."

D'acord amb l'esborrany de Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica, quan s'hagi de fer una instal·lació nova de gestió de l'aigua, o reformar alguna existent, es valoraran les diferents alternatives i s'afavoriran les tecnologies i sistemes més eficients i que impliquin major estalvi energètic."

-DG Espais Naturals i Biodiversitat (e-mail):

"Afegir qualche article en quan a la competència per a inspeccionar sistemes de depuració individual de vivendes i hotels, especialment en relació a antigues vivendes i amb afectació de coves de Xarxa Natura 2000"

-DG Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus (22/8/2018):

Es proposen aclariments a l'art. 138 (posar "utilització" en lloc de "avaluació") o a l'art. 139, quan fa referència a activitats potencialment contaminants que puguin afectar la qualitat de les aigües, afegir "i dels sòls".

-Consell d'Eivissa (acord Consell Executiu de 22/8/2018):

Juntament amb el Certificat de l'acord del Consell Executiu s'inclouen els informes de:

+Departament de Territori i Mobilitat (Secció de Territori) de 13/8/2018

+Departament de Territori i Mobilitat (Secció d'Infraestructures Viàries) de 13/8/2018

+Departament d'Educació, Patrimoni, Cultura, Esports i Joventut (Secció de Patrimoni) de 10 d'agost de 2018.

+Departament d'Economia, Hisenda, Medi Ambient, Medi Rural i Marí (Secció de Medi Ambient) de 12/8/2018

+Departament d'Economia, Hisenda, Medi Ambient, Medi Rural i Marí (Secció d'Agricultura) de 13/8/2018; s'ha redactat un informe extern emès per l'enginyer agrònom senyor Emilio Pérez Echagüe de dia 22/8/2018 que inclou dos annexes que consta a l'expedient del Consell d'Eivissa.

-Informe rebut fora de termini: Consell de Mallorca. Departament de Territori i Infraestructures (27/8/2018):

Aquest informe, bàsicament, fa referència a terminologia urbanística que cal corregir i a algunes errades detectades.

-Ajuntament de Palma:

Bàsicament fa referència a aspectes sobre autoritzacions d'obres a determinades zones afectades pel DPH, a la delimitació de zones inundables i potencialment inundables, etc.

-Ajuntament de Sta. Margalida:

Fa referència a la conveniència de diferents infraestructures contemplades en el PHIB corresponents al t.m. de Sta. Margalida.

-Ajuntament de Es Castell:

Sol·liciten avançar l'execució de l'obra de comunicació entre la dessaladora de Ciutadella i la resta de poblacions de Menorca.

-Ajuntament de Alcúdia:

Bàsicament realitzen observacions respecte de la normativa proposada a zones humides en referència a la normativa urbanística.

-Ajuntament de Eivissa:

Es fa referència a la disponibilitat d'aigua potable (subterrània i/o dessalada) així com a la dotació màxima prevista de 250 l/persona i dia.

-Ajuntament de Porreres:

Es proposa que s'incorporin les conclusions de l'estudi a les inversions previstes del PHIB.

5.Conclusions

Per tot l'anterior, es proposa formular la declaració ambiental estratègica favorable respecte de la Revisió anticipada del Pla Hidrològic de les Illes Balears amb les següents condicions:

ACLARIMENT: la numeració dels articles es correspon amb la present Revisió anticipada del PHIB

A.S'ha d'incloure un nou annex amb caràcter normatiu que inclogui la Cartografia de les Zones de Vulnerabilitat a la Contaminació d'Aqüífers (alta, moderada i baixa).

Així mateix, s'han de suprimir els apartats 2 dels articles 137 i 139 ja que deixaria de tenir sentit el que es diu:

Art. 137.2:

“la administración hidráulica comunicará a la administración competente en materia en gestión agrícola y ganadera las zonas declaradas vulnerables y sensibles, a los efectos de contaminación de acuíferos”

Art. 139.2:

“la administración hidráulica comunicará a la administración competente en materia de industria las zonas declaradas vulnerables y sensibles, a los efectos de contaminación de acuíferos”

B.S'han de modificar els articles que s'indiquen a continuació:

-L'article 3.2 queda com segueix:

“la normativa y sus anexos se publican en el boletín oficial del Estado y en el boletín oficial de las Illes Balears; dichos anexos tienen también carácter normativo”

-L'article 33 queda de la següent manera:

“1. Las dotaciones consideradas para el cálculo de la demanda urbana se establecerán caso por caso en función de factores como la tipología de viviendas y las infraestructuras existentes, en ningún caso se podrá superar la dotación máxima de 250 litros por persona y día, teniendo en cuenta la población total equivalente (se contabiliza la parte estacional), e incluyendo las pérdidas en conducciones, depósitos y redes de distribución. Estas dotaciones deben ser aplicables tanto para expedientes de concesión como para la cuantificación de demandas asociadas a nuevos desarrollos urbanos que se prevean en los instrumentos de planificación urbana y ordenación territorial.

2. El término abastecimiento urbano incluye los aprovechamientos municipales, domésticos, comerciales, industriales, de servicios y, en general, todos los conectados a las redes municipales.”

-En l'article 59 o en el que correspongui, s'han d'establir mesures eficients per tal d'obligar i/o incentivar els ajuntaments que redueixin les pèrdues d'aigua potable a les canalitzacions.

-En l'article 60 s'ha de distingir entre aigües de recollida de teulades, terrats, etc, i les recollides a zones pavimentades (on la majoria necessitaran d'un tractament per a eliminar els hidrocarburs).

La redacció final queda com segueix:

“3. En las viviendas existentes que dispongan de sistemas tradicionales de recogida de agua de lluvia (cisternas o aljibes) se fomentará su recuperación con el objetivo de mantener la antigua cultura de agua en las Illes Balears. Siempre que sea viable, las nuevas edificaciones dispondrán de sistemas de recogida de aguas pluviales, con el objetivo de almacenarlas para su uso posterior. Esta medida será obligatoria en las nuevas viviendas unifamiliares y las situadas en suelo rústico.

8. Las instalaciones industriales recogerán de forma separada las pluviales limpias de los tejados (que serán reutilizadas en la propia instalación) y las potencialmente hidrocarbурadas.....”

-L'article 61 queda com segueix:

"Los nuevos edificios de oficinas, hoteles, viviendas turísticas vacacionales y otros edificios de uso público deberán instalar obligatoriamente temporizadores en los grifos o grifería electrónica"

-L'article 63 queda així:

"1. El riego de parques, jardines y zonas verdes urbanas, entendiendo como tales las zonas verdes públicas de urbanizaciones, polígonos industriales y núcleos urbanos, se realizará mediante la utilización de aguas pluviales y/o aguas regeneradas, excepto razones de salud pública acreditadas debidamente.

2. En el diseño y ejecución de proyectos de nuevas zonas verdes urbanas, así como en la remodelación de las existentes, se utilizarán preferentemente especies vegetales autóctonas y de bajo requerimiento hídrico.

3. En el diseño, remodelación y ejecución de jardines y zonas verdes privadas se fomentará la utilización de especies vegetales autóctonas y de bajo requerimiento hídrico, así como el uso de aguas pluviales y/o regeneradas."

-L'article 69.1 queda com segueix:

"Artículo 69. Campos de golf y de polo de cualquier superficie, así como otras instalaciones deportivas con superficie de riego igual o superior a 3 ha.

1. Los campos de golf y de polo, además de otras instalaciones deportivas con superficie de riego igual o superior a 3 ha, sólo podrán satisfacer sus demandas de agua para riego con la utilización de aguas regeneradas

2. Todos los proyectos o anteproyectos de estas infraestructuras deberán justificar la suficiencia correspondiente de agua adecuada para regar.

3. Excepcionalmente, y únicamente en los casos en que el titular de una concesión de agua regenerada cumpla con ella y no pueda alcanzar los requisitos de calidad previstos en la normativa de reutilización de aguas regeneradas vigente por causas probadas e imputables a la calidad del agua depurada, se podrán utilizar aguas desalinizadas de mar para el riego en campos de golf. En estos casos, las concesiones de aguas desalinizadas se otorgarán a precario, por un máximo de 2 años, renovable, y el volumen máximo autorizado corresponderá al estrictamente necesario para el riego de los greens.

-L'article 116 queda com segueix:

"4. La vegetación de ribera propia de los torrentes se ve amenazada por determinadas especies invasoras. La Administración hidráulica tendrá como objetivo la erradicación de las especies invasoras cuando se detecte su presencia previamente a cualquier actuación que promueva."

S'afegeix l'apartat núm. 7 amb la següent redacció:

7. Se prestará especial atención a las especies de flora invasoras que pueden colonizar por completo los cursos de agua, afectando al régimen hídrico de éstos y modificando las condiciones ambientales del lugar. Este sería el caso del jacinto de agua (*Eichhornia crassipes*), especie incluida en el Catálogo Español de Especies Exóticas Invasoras, tradicionalmente usada en peceras y albercas, y que ya ha precisado de actuaciones importantes de erradicación en el medio natural de las Islas Baleares.

A més, es fa constar que s'han detectat les següents errades a la Normativa que cal esmenar:

-Data versió 3: ha de dir setembre 2018 en lloc de juliol 2018

-EXPOSICIÓ DE MOTIUS (tercer paràgraf de la pàg. 13): ha de dir "señaladas" en lloc de "señalas"

-Art. 58.2: s'ha d'eliminar la paraula "de"

"estos planes tienen que prever un conjunto de actuaciones y actividades que permitan reducir ~~de~~ la demanda de agua,"

-Art. 87.4: quan especifica els perímetres de protecció indica a l'apartat 4.a: "equivalente a la zona 0 prevista en el apartado 4.a de este artículo" (hauria de 3.a); aquesta mateixa errada succeeix a l'apartat 4.b (on hauria de dir 3.b) i 4.c (on hauria de dir 3.c i 3.d).

-Art. 82.2, allà on diu:

"2. Sin perjuicio de lo anterior, queda prohibido el vertido a la red de saneamiento de aguas residuales que contengan las sustancias

enumeradas en el anexo 4 de la normativa.....”

Ha de dir:

“2. Sin perjuicio de lo anterior, queda prohibido el vertido a la red de saneamiento de aguas residuales que contengan las sustancias enumeradas en el anexo 4”

-Art. 91.1 allà on diu:

“1. Se crea el Catálogo de zonas húmedas de las Illes Balears que consta en el anexo 5 de la normativa de este Plan.”

Ha de dir:

“1. Se crea el Catálogo de zonas húmedas de las Illes Balears que consta en el anexo 5.”

-Se modifica la redacció dels apartats 3 i 4 de l'article 93 que quedarà redactat de la següent manera:

“3. Los cambios en los instrumentos urbanísticos que impliquen modificaciones en los aprovechamientos física y legalmente existentes requerirán informe favorable de la administración hidráulica. Este informe valorará que los cambios de actividades o aprovechamientos no pongan en riesgo el funcionamiento hidrológico, hidráulico y la calidad de las aguas de la zona húmeda cercana y que mejore la situación de la zona potencial.

4. en el suelo urbano o urbanizable no será necesario solicitar el informe previsto en el apartado anterior cuando las nuevas actividades o aprovechamientos estén permitidos en los correspondientes instrumentos de planificación urbanísticos vigentes siempre que tales instrumentos hayan sido informados por la administración hidráulica.

En ningún caso se requerirá el informe previsto en el apartado anterior para proyectos de edificación.”

-Art. 95.2 allà on diu:

“2. El listado y la ubicación de las balsas temporales de las Illes Balears está recogido en el anexo 6 del presente Plan.”

Ha de dir:

“2. El listado y la ubicación de las balsas temporales de las Illes Balears está recogido en el anexo 6”

-Art. 107.2 b) allà on diu:

“b) El listado y la ubicación de dichas cavidades está recogido en el anexo 6 del presente Plan.”

Ha de dir:

“b) El listado y la ubicación de dichas cavidades está recogido en el anexo 6 ”

-Quadre núm. 32 de l'art. 116.507.5: s'han de corregir determinats noms científics:

"Maravillas (Ipomoea indica)" en lloc de "Maravillas (Ipomaea indica)"

"Iris (Iris germanica)" en lloc de "Iris (Iris germánica)"

"Belladonna borda (Phytolacca americana)" en lloc de "Belladonna borda (Phytolaca americana)""

Palma, a 19 de setembre de 2018

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

